No. 953.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

1850

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 7 JUNIJ.

AMSTERDAM, 6 Junij.

ALLOCUTIE

VAN

Z. H. PIUS IX.

Gehouden in het Geheim Consistorie, den 20 Mei 1850.

Eerwaardige Broeders!

Gelijk Wij reeds vroeger immer erkend hebben, Eerwaardige Broeders, dat de Voorzienigheid Gods de zaak der Katholijke Kerk op eene wonderbare wijze beschermt, zoo hebben Wij toch zeer bijzonderlijk in de laatste jaren die hemelsche kracht, met welke God beloofd heeft tot aan het einde der wereld Zijne Kerk te zullen bijblijven, op eene verbazende wijze zien uitblinken. Immers aan den ganschen ruimen aardkring zijn de zoo treurige gebeurtenissen bekend, die Ons getroffen en Ons genoodzaakt hebben, meer dan 16 maanden, ver van dezen Onzen zetel verwijderd te blijven; bekend zijn ook de harde en nimmer genoeg te betreuren tijden, waarin de vorst der duisternis al zijne woede tegen de Kerk en tegen dezen Apostolischen Stoel losgelaten, en zelfs in deze stad, het middelpunt der katholijke waarheid, tot groote droefenis van Ons en van u allen gewoed heeft.

Ook weet iedereen, hoe de Heer, de Regtvaardige en de Barmhartige, die slaat en heelt, doodt en levend maakt, naar de onderwereld voert en wederom terugvoert, door zigtbare en klaarblijkelijke bewijzen Zijner goedheid Ons in Onze benaauwdheden heeft getroost; en Onze gebeden en verzuchtingen en het smeeken der gansche Kerk, met genadige en goedertierene blikken aanziende, zich gewaardigd heeft dien treurigen en door de hel opgewekten storm te doen bedaren, de beminde inwoners van Onzen pausselijken Staat uit den ongelukkigen en rampzaligen toestand, waarin zij zich bevonden, te verlossen, en Ons in deze verheven stad onder het gejubel des volks en tot blijdschap der gansche Katholijke wereld terug te voeren.

Daar wij nu sedert Onzen terugkeer op den huidigen dag voor de eerste maal tot u spreken, zoo rust er voorzeker geen heiliger pligt op ons dan den Almagtigen God voor zoo groote weldaden onsterfelijken dank te betuigen, en aan de volken en Vorsten den verdienden lof toe te kennen, als die door God zelven aangespoord, met de grootste vreugde, jegens Ons en dezen Apostolischen Stoel de overgroote verdiensten hebben verworven, van door hunne magt, hunnen raad en hunne wapenen de tijdelijke heerschappij van den Apostolischen Stoel beschermd en verdedigd, en de openbare rust en orde in deze stad en in den Kerkelijken Staat hersteld te hebben.

Onzen innigsten dank en Onzen grootsten lof verdient Onze beminde Zoon in Christus Ferdinand II, de doorluchtige Koning van de Beide Sicilien. Hij is, gelijk het van zijne uitstekende godsvrucht te wachten was, zoodra hij Onze komst te Gaëta vernomen had, zonder dralen met zijne doorluchtige gemalin Maria Theresia tot ons gesneld, heeft blijmoedig zijne onvergelijkelijke godsvrucht en zijne kinderlijke genegenheid en onderwerping jegens den Stedehouder van Christus op alle mogelijke wijzen aan den dag gelegd, Ons gastvrij opgenomen, en gedurende al den tijd, dien Wij in zijn rijk hebben doorgebragt niet opgehouden Ons met allerlei soort van diensbetooningen te overladen, waarvan trouwens gij zelven, Eerw. Broeders getuigen zijt geweest. Toen echter ook andere volken tot de bescherming der tijdelijke magt van dezen Apostolischen Stoel toesnelden, heeft die Vorst in persoon zijne troepen willen aanvoeren. Deze buitengewone verdiensten van den godvreezenden Koning jegens Ons en jegens dezen Heiligen Stoel, zijn bij Ons zoo diep in het hart gegrift, dat wij die nimmer zullen kunnen vergeten.

Thans echter moeten Wij met groote eer en met voortdurende betuiging van onze dankbaarheid de beroemde natie der Franschen noemen, welke uitmunt door krijgsroem, door gehechtheid aan dezen Heiligen Stoel en vele andere voortreffelijke hoedanigheden; ook zij heeft hare liefde jegens Ons aan den dag gelegd en Ons weldaden bewezen. Immers deze natie en de doorluchtige President van hare Republiek is Ons en Ons pausselijk gebied te hulp gekomen, en heeft, geene kosten ontziende, besloten hare dappere generaals en soldaten te zenden, die er eenen roem in gesteld hebben, om na vele krachtige inspanningen deze sterk benaauwde en ter nedergedrukte stad van haren ondergang te redden en te bevrijden, en Ons in deze stad terug te voeren.

In dezen lof en in deze uitdrukking van Onze dankbaarheid omvatten Wij ook Onzen beminden Zoon in Christus, FRANS JOZEF, Keizer van Oostenrijk, Apostolisch Koning van Hongarije en doorluchtig Koning van Bohemen, die, volgens zijne voorvaderlijke godsvrucht en genegenheid jegens den Stoel van Petrus, ijverig en met inspanning getracht heeft het wereldlijk gezag van dezen Apostolischen Stoel te beschermen, en die met name de pausselijke provinciën Aemilia, Picenum en Umbrië door zijne zegevierende troepen uit de ongeregte en treurige slavernij bevrijd en aan de heerschappij van Ons en van denzelfden Stoel heeft teruggegeven.

Dankbaar moeten wij ook bijzonderlijk de verdienste vermelden, welke Onze beminde Dochter in Christus, Maria Isabella, de katholijke Koningin van Spanje en hare regering zich jegens Ons verworven hebben; want, gelijk het u bekend is, zoodra zij Onzen rampspoed vernam, beschouwde zij het als haren heiligsten pligt, aanstonds met uitstekenden ijver de katholijke volkeren op te roepen tot verdediging der zaak van hunnen gemeenschappelijken Vader, en daarop hare dappere troepen te zenden, om de bezittingen der Roomsche Kerk te beschermen.

Hier, Eerwaardige Broeders, kunnen wij ook niet met stilzwijgen de welwillende gezindheid voorbijgaan, welke andere uitmuntende Vorsten, ook die, welke met dezen Stoel van Petrus niet verbonden zijn, jegens Ons betoond hebben, en die, hoezeer zij dan ook geene troepen hebben gezonden, zich voor het overige evenwel beijverd hebben om de wereldlijke regten van Ons en van de Roomsche Kerk te beschermen. Daarom drukken wij ook aan allen, gelijk betamelijk is en zij het verdienen, Onze erkentelijkheid uit, en erkennen dat Wij hun dank verschuldigd zijn. Hierbij moet iedereen de oneindige wijsheid Gods bewonderen, die alles magtig en genadig bestiert en regeert, en die ook in dezen zoo verwarden en treurigen tijd het aldus beschikt heeft, dat zelfs de Vorsten, die in 't geheel niet tot de Roomsche Kerk behooren, de wereldlijke magt van dezelfde Kerk handhaafden en verdedigden, welke de Roomsche Paus volgens de wonderbare raadsbesluiten der Goddelijke Voorzienigheid reeds sedert zoovele eeuwen regtmatig bezit, opdat hij, bij de hem door God toevertrouwde leiding der gansche Kerk, zijn hoogst Apostolisch gezag over den ganschen aardbol met die vrijheid zoude kunnen uitoefenen, welke tot de waarneming van het Pausselijk ambt en voor het welzijn van de gansche kudde des Heeren zoo zeer noodzakelijk is.

Verdiende lof en eer brengen Wij ook toe aan de gezanten en gevolmagtigden van diezelfde Vorsten en volken bij Ons en dezen Heiligen Stoel, die overeenkomstig de liefde en den ijver van hunne Vorsten en volken jegens Ons, Onzen persoon voor Ons vertrek hebben beschermd, en Ons in de ballingschap en op den terugkeer steeds op zijde gebleven zijn.

De *gansche katholijke wereld* echter heeft Ons zoo vele en zoo groote bewijzen van uitstekende braafheid, innige liefde, hartelijke genegenheid en opofferende mildheid gegeven, dat Wij gaarne voor ulieden niet alleen aan elke stad en elke plaats, maar ook aan ieder in het bijzonder den verdienden dank voor derzelver verdiensten jegens Ons zouden uitdrukken, bijaldien alsdan Onze toespraak niet de voegzame maat verre zou te buiten gaan. Nogtans mogen Wij niet verzwijgen de heerlijke en bewonderenswaardige bewijzen van geloof, vroomheid, liefde en mildheid, welke Onze Eerwaardige Broeders de Bisschoppen der gansche katholijke wereld, tot Onze grootste blijdschap jegens Ons hebben aan den dag gelegd. Immers zij hebben ten spijt der groote wederwaardigheden en moeijelijkheden, waarin zij zich bevonden, niet opgehouden met priesterlijken moed en ijver hun ambt te vervullen, en den goeden strijd te strijden, en zoowel door hun woord als door uitmuntende geschriften en door bisschoppelijke vergaderingen de zaak, de regten en de vrijheid der Kerk moedig te verdedigen, en voor het heil der hun toevertrouwde kudde zorg te dragen.

Wij mogen ook niet nalaten, tevens Onzen innigsten dank te betuigen aan U, Eerwaardige Broeders, de kardinalen der H. Roomsche Kerk, die, tot Onzen overgroten troost en Onze innigste vreugde, als deelgenoten en deelnemers in Onze ramp, standvastig het pijnlijke dragend en bereid om nog pijnlijkers voor Gods Kerk te verdragen, niet opgehouden hebt, de uitstekende waardigheid, welke Gij in diezelfde Kerk bekleedt, door alle deugden te eeren, en Ons in deze groote verwikkeling en in dit gevaar met uwen raad en uwe pogingen te ondersteunen. Daar nu door Gods goedheid de staat van zaken zoodanig geworden is, dat Wij onder de hartelijkste gelukwenschingen, niet alleen van deze verheven stad maar ook van alle volken, op deze Apostolischen Stoel konden terug keeren, zoo moet het voorzeker onze heiligste pligt zijn in den ootmoed Onzer harten zonder ophouden en eeuwiglijk den allergoedertierendsten Heer der barmhartigheden te danken, die aan Ons Zijne barmhartigheid heeft bewezen, alsmede aan de Allerheiligste Moeder Gods, de onbevlekte Maagd Maria, aan welker vermogende bescherming Wij Onze redding te danken hebben.

Tot hiertoe, Eerwaardige Broeders, hebben Wij beknoptelijk gewaagd van hetgeen Ons tot vreugde strekte; doch thans mogen Wij volgens de verpligting van Onze verhevene Apostolische bediening, niet nalaten ook te spreken van datgene, hetwelk Ons hart den innigsten kommer, droefenis en angst baart. Gij kent toch, Eerwaardige Broeders, den boosaardigen en onverbiddelijken strijd, die ontvlamd is tusschen het licht en de duisternis, tusschen de waarheid en de dwaling, tusschen de zonde en de deugd, tusschen Belial en Christus; ook is het u niet onbekend, met welke arglistigheid en geweld de boozen hun best doen om Onze heilige godsdienst overal te benaauwen en te verdrukken, de kiem van alle christelijke deugden geheel en al uit te roeijen, alom eene losbandige en goddelooze vrijheid van denken en levensgedrag te verbreiden, geest en hart, vooral der onwetende menigte en der onervaren jeugd, door allerlei verkeerde en schadelijke dwalingen te vergiftigen en te bederven, alle goddelijke en menschelijke regten te vernietigen, en, indien zulks ooit mogelijk ware, de Katholijke Kerk van den grond af te verdelgen en dezen Heiligen Stoel van Petrus omver te storten.

Er is niemand die niet ziet door welke talrijke en groote rampen en tegenheden, voortspruitende uit de magt der duisternissen, de kudde van Christus aan Onze zorg toevertrouwd en de menschelijke maatschappij zelve, tot groote droefheid Onzer ziel, bezocht en geteisterd worden. Wij moeten aldus, Eerwaardige Broeders, thans meer dan ooit, — en gij moet Ons daarin behulpzaam zijn — er Ons met ijver op toeleggen om door de innerlijke eensgezindheid Onzer gemoederen, door alle mogelijke waakzaamheid, ijver, krachtinspanning, werkdadigheid, woorden en voorbeelden, een verdedigingsmuur op te bouwen voor het Huis van Israël en om onverschrokken den strijd des Heeren te strijden. Wat Ons betreft, ofschoon Wij overtuigd zijn van Onze zwakheid, maar steunende op de hulp Gods, volgens den pligt van Onze Hoogste Apostolische Bediening, »*Propter Sion non tacebimus et propter Hierusalem non quiescemus* (1) en gestadig onze oogen opheffende tot Jezus, den insteller en voltrekker Onzes geloofs, zullen Wij noch moeite, noch raadgevingen, noch arbeid ontzien om het Huis des Heeren te schragen, om Zijn tempel te versterken, om de Kerk, daar waar zij minder bloeijend is, op te beuren, en om te zorgen voor de zaligheid van allen, bereid als Wij zijn om zeer gaarne Ons leven ten offer te brengen voor den Heer Jesus Christus en Zijne Heilige Kerk.

En hier wenden Wij Ons tot al Onze Eerwaardige Broeders, tot alle katholijke bisschoppen der wereld,

(1) Isaias LXII. 1.

die geroepen zijn om Onze zorgen te deelen, en Wij wenschen hun met warmte geluk met hunnen ijvervollen arbeid voor de eer van God en de zaligheid der zielen; Wij moedigen hen aan, opdat zij in den vreesselijken strijd, die tegen Onze heilige Godsdienst gevoerd wordt, zelven eendragtig mogen zijn in den band en de uitdrukking derzelfde gevoelens; dat zij gesterkt mogen wezen in den Heer, en zij in het vermogen Zijner Kracht, zich wapenende met het onverwinbaar schild des geloofs, en het zwaard des geestes, t. w. het Woord Gods aangordende, mogen opstaan, gelijk zij reeds hebben gedaan, om onvertsaagd te strijden voor Onze allerheiligste godsdienst, met een dagelijks steeds levendiger ijver, met hun herderlijken moed, met hunne volharding en hunne voorzigtigheid, en om zich te verzetten tegen de pogingen van vijandig gezinde lieden, hunne aanvallen af te weren, hunne verwoedheid te breken, en de hun toevertrouwde kudde tegen hunne hinderlagen en woede te beschermen, en haar op de wegen der zaligheid te geleiden.

Bovendien verzoeken Wij Onze Eerwaardige Broeders, dat zij nimmer ophouden met waarschuwen en vermanen, en vooral met de geestelijken op te wekken, opdat zij, zich toeleggende op het gebed, vervuld met geestelijken ijver en levende in godsvrucht en heiligheid, zich in alles toonen voorbeelden te zijn van goede werken, en dat zij, ontgloeid van ijver voor de eer Gods en het heil der zielen, onderling vereenigd door den engen band der liefde, het goddelijk wapentuig aangorden en ten strijde trekken met één hart en ééne ziel, al hunne krachten tot het gemeenschappelijk doel aanwendende, en onder de leiding van hunnen bisschop, dag en nacht hunne priesterlijke stem verheffende met ijver aan het christenvolk de wet Gods en de voorschriften van 's Heeren Bruid, de Kerk, prediken. Dat Onze Eerwaardige Broeders evenmin ophouden aan de geestelijken den pligt in te scherpen van aan het christenvolk de strikken en hinderlagen te ontdekken, die trouwlooze lieden aan hetzelve spannen; dat zij aan de geloovigen herinneren dat uit de zonde steeds zijn voortgekomen en nog altijd voortkomen alle rampen en alle onheilen die de volkeren drukken, en dat het waar en duurzaam geluk bestaat in het naleven der christelijke wet. Dat zij dus niets verzuimen, opdat allen, het kwaad verwerpende en het goede betrachtende, den weg van Gods geboden blijven bewandelen, en dat de afgedoolden, aan de duisternissen der dwaling en den modderpoel der ondeugd ontrukt, zich tot den Heer mogen bekeeren.

Wij hebben, Eerwaardige Broeders, u reeds den grooten troost kenbaar gemaakt, die ons te midden van zooveel wederwaardigheden gegeven is, toen Wij kennis hebben gedragen van de besluiten door Onzen zeer geliefden Zoon Frans-Joseph, Keizer van Oostenrijk, Apostolisch Koning van Hongarije en Koning van Bohemen genomen; besluiten, door welke hij, ingevolge de ingevingen zijner godsvrucht, Onze wenschen en Onze verzoeken en de wenschen en verzoeken van Onze Eerwaardige Broeders de Bisschoppen van zijn uitgestrekt rijk vervullende, tot roem van zijn naam en tot vreugde van alle weldenkende lieden, in overeenstemming met zijne ministers en met een vurig hart, de zoo gewenschte vrijheid der Katholijke Kerk in Zijne Staten heeft verzekerd. Eene zoo groote handeling, eene den katholijken Vorst zoo waardige daad maakt dien doorluchtigen Keizer en Koning den lof waardig, dien Wij hem toekennen, hem met geheel ons hart in den Heer geluk wenschende. Wij voeden de aangename hoop, dat die godvruchtige Vorst, in zijn ijver voor het heil der Kerk, zijn werk voortzettende en tot volmaking brengende, zijne verdiensten ten top zal voeren.

Maar terwijl Wij ons aan dezen troost overgeven, heeft Ons eene bittere smart getroffen, welker gewigt en knelling Wij levendig gevoelen, wanneer Wij zien hoe in een ander katholijk land, de aangelegenheden Onzer allerheiligste godsdienst behandeld en de geheiligde regten der Kerk en van dezen H. Stoel vertreden worden. Gij begrijpt, Eerwaardige Broeders, dat Wij hier willen gewagen van het Koningrijk Piemont, alwaar, gelijk een ieder uit bijzondere brieven of openbare berigten weet, eene wet is uitgevaardigd in strijd met de Kerk en de met dezen Apostolischen Stoel plegtig gesloten overeenkomsten, en alwaar in de laatste dagen — Onze ziel is van droefheid daarover vervuld geweest, en alle weldenkende lieden te Turijn en in geheel het koningrijk verkeeren daarover in rouw — de doorluchtige Aartsbisschop van Turijn, Onze Eerwaardige Broeder Luigi Franzoni, door de geweldige magt uit zijne bisschoppelijke woning gehaald en naar de citadel vervoerd is. Gelijk het gewigt van het feit en de pligt van Onze taak ter verdediging van de regten der Kerk het eischten, hebben Wij onmiddellijk, bij monde van Onzen kardinaal-minister bij dat Gouvernement een vertoog ingediend, vooreerst tegen bovengemelde wet, en vervolgens tegen den hoon en het geweld, den doorluchtigen Aartsbisschop aangedaan. In de bitterheid, die Ons hart vervult, strekt het Ons tot troost te hopen dat die vertoogen den gewenschten uitslag zullen hebben, en Wij zullen tot eene andere Allocutie verschuiven, wanneer het oogenblik Ons gunstig zal toeschijnen, U over de kerkelijke aangelegenheden van dat rijk te onderhouden.

Wij kunnen op dit oogenblik ons niet onthouden van in onze vaderlijke toegenegenheid jegens het beroemde Belgische volk, dat zich ten allen tijde door zijn ijver voor de Katholijke godsdienst heeft onderscheiden, openlijk Onze smart te betuigen op het zien der gevaren, waarmede bij die natie de Katholijke godsdienst bedreigd wordt. Wij koesteren het vertrouwen, dat voortaan de doorluchtige Koning der Belgen, en allen die in dat koningrijk de teugels des bestuurs in handen hebben, in hunne wijsheid mogen overwegen hoezeer de Katholijke Kerk en hare leer dienstig zijn voor de rust en het tijdelijk welzijn der volken; dat zij de heilzame kracht dier zelfde Kerk onverkort zullen willen bewaren en het als hun belangrijksten pligt beschouwen de vrome Prelaten en de bedienaren der Kerk te beschermen en te verdedigen.

En vermits de apostolische liefde, waarmede Wij, in Onzen Heer, alle natien en alle volken omvatten, Ons zoo zeer aanzet dat Wij niets zoo sterk noch zoo vurig begeeren dan te zien dat alle menschen den Zoon Gods belijden in de eenheid des geloofs, wenden Wij Ons met al de toegenegenheid van Ons hart tot al degenen, die zich van Ons hebben afgescheiden, en Wij smeeken hen in den Heere, dat zij de duisternissen der dwaling mogen verdrijven, dat zij hunne oogen mogen openen voor het licht der waarheid, en hunne toevlugt nemen tot den schoot der H. Moederkerk, en tot dien Stoel van Petrus, waarin Christus den grondslag Zijner Kerk gelegd heeft.

Ten slotte, Eerwaardige Broeders, houden Wij nimmer op, met al de volharding waartoe Wij in staat zijn, ootmoedige en vurige gebeden op te zenden tot den zeer goedertieren God, van Wien alle goede gaven voortkomen, opdat Hij, door de verdiensten van Zijn eenigen Zoon, Onzen Heer Jesus Christus, van Zijne allerheiligste Moeder, de Onbevlekte Maagd, van de gelukzalige Apostelen Petrus en Paulus en van alle Heiligen, de H. Kerk verlosse van al hare wederwaardigheden; dat Hij haar in luister en wasdom doe toenemen bij alle volken en over de geheele aarde, door de schitterendste zegepralen; dat Hij Ons dagelijks moge overladen met de overvloedigste gaven Zijner goedheid; dat Hij de schatten van het waar geluk moge uitstorten over de Vorsten en over de natiën, die zich jegens Ons zoo verdienstelijk hebben gemaakt, en dat Hij aan de geheele aarde de zoo wenschelijke gave des vredes verleenen moge."

Wanneer men het beginsel van *nationale eenheid* in alle gevallen en tot zijne uiterste consequentien wil doordrijven, dan loopt men al ligt gevaar om tot de grootste buitensporigheden te vervallen. Een niet onaardig voorbeeld, dat dezer dagen wel gelezen mag worden, vinden wij daarvan in de *Mélanges de Litterature et de Critique par Ch. Nodier*. *Paris* 1820 T. 1. p. 63, in een artikel over *le Génie de la Révolution*. Daar wordt namelijk in dezer voege gesproken over een rapport van Barrère over de *noodzakelijkheid* van de taal *te revolutionneren*.

»Dit buitengewone denkbeeld wekte in de Vergadering een schoonen naijver op. Naar het gevoelen van den burger Gregoire scheen de grens der onzinnigheid en domheid nog niet bereikt te zijn, maar *hij* overschreed dezelve. Na erkend te hebben dat onderwijs eene behoefte is voor allen, (en deze zonderlinge redenaar leverde een ontegensprekelijk bewijs daarvan op), stelde hij voor aan de Conventie, »*om dat onderwijs te doen doorsijpelen in al de takken der maatschappelijke orde, en daar alle soorten van kundigheden verbonden zijn, al derzelver hulpbronnen te openen.*" Hij weet geen beter middel om het onderwijs in *takken te doen doorsijpelen* en al *de hulpbronnen der soorten van kennissen* te openen, dan de taal te revolutionneren. Het verwondert hem dat de provincien, die bij een besluit afgeschaft zijn, nog onconstitutionnele spraakwendingen behouden, en dat de wet, die de aardrijkskundige grenzen weguam, hare werking niet tot de tongvallen heeft uitgestrekt. Immers wat baatte het in de bulletins te drukken dat er geen Gasconje of Normandye meer was, wanneer de scherpe klemtoon van sommige oeverbewoners der Garonne, of de lijmerige, sleepende tongval der kinderen van het Noorden, dagelijks aan het ontstelde oor de hardnekkigheid van een wederspannig en oproerig accent deed hooren?"

Ondertusschen, zoo gaat burger Grégoire voort, kan men de taal eener groote natie *vereenvormen*..... Het is des te noodzakelijker de taaleigens te *vereenvormen*, omdat derzelver verscheidenheid dikwijls de verrigtingen der vertegenwoordigers in de departementen heeft tegengewerkt.... »Wel is waar is die eenheid van taaleigen, *welke een integrerend deel der revolutie uitmaakt*, niet zeer gemakkelijk te verkrijgen, en wel vooral bij onze Zuidelijke broeders, wier vasthoudendheid bekend is; doch, indien het waar was dat het vaderland niet meer dan een enkel offer van hen vergde, het offer van eene erfelijke en feudale voor de gelijkheid beleedigende hebbelijkheid, het offer van een scherpen toon, dien zij onwettiglijk aan de stomme *e* hechten, en die een vastgesteld teeken van vereeniging dezer uitgestrekte gewesten schijnt te zijn!....

»Wat, zeg ik! roept Gregoire uit. Ach! laten wij hun niet de beleediging aandoen van te denken, dat zij eenig voor 't vaderland heilzaam denkbeeld zouden verstooten! Zij hebben het federalismus der politiek afgezworen en bestreden; met dezelfde geestkracht zullen zij ook het federalismus der ortographie en der syntaxis bestrijden. Aldus werden den 10 *prairial, an* II, de schaamtelooze oppositie der scherpe *e* en de meer ingewikkelde zamenzweering van den klemtoon verijdeld. De redevoering van Gregoire werd met aandoening en zonder fout gelezen in het Nor van Pezénas en Brives-la-Gaillarde.

Het besproken ontwerp-decreet luidde woordelijk als volgt: »Het comité van openbaar onderwijs zal een rapport »indienen over de middelen van uitvoering *voor* een »NIEUWE Spraakkunst en een NIEUW Woordenboek der »Fransche taal. Het zal inzigten voordragen over de ver»anderingen die hare beoefening gemakkelijker maken »en haar dat karakter zullen geven dat aan de taal der »vrijheid toekomt."

»Het is verwonderlijk, zoo lezen wij in eene Haagsche correspondentie van het *Journal du Limbourg*, het is verwonderlijk hoe de minste godsdienstige kwestie in ons land de gemoederen gaande maakt...... Deze opmerking geldt ook thans weder bij de behandeling der kieswet. Immers, wat bij het bespreken dezer wet de levendigste vertogen heeft uitgelokt, is de strekking die men daarin heeft gemeend te kunnen bespeuren om de Katholijken stelselmatig uit te sluiten van elk gedeeltelijk overwigt in die provincien, waar zij de minderheid uitmaken, maar waar desniettemin geheele landstreken getrouw gebleven zijn aan de godsdienst hunner vaderen. Dit is ongetwijfeld eene allerzwaarste beschuldiging, en ik betreur het, dat de regering in hare antwoorden heeft gemeend zoo ligt over dit punt te moeten heenglijden. Zij bepaalt zich bij te zeggen, dat men zoodanige kiesdistrikten heeft moeten zamenstellen, als voorgesteld is in de tabel bij de kieswet gevoegd om tot het vormen van distrikten te geraken, waarvan de bevolking zoo veel mogelijk het door de Grondwet gewild cijfer van 45,000 zielen of het dubbel van dat cijfer nabijkwam.

»Ongelukkig is dit antwoord niet in staat om de billijke eischen te voldoen, en het schijnt mij toe dat men een dergelijk of een even zoo bevredigend resultaat zou hebben kunnen verkrijgen, met betrekking tot het cijfer der bevolking, indien men gedeelten van distrikten vereenigd had gelaten, die topografisch zeer naauw vereenigd zijn, en indien men daarentegen niet had bijeen gevoegd ver verwijderde plaatsen, die zelfs door natuurlijke beletselen van elkaar gescheiden zijn.

»Daardoor zou men te gelijkertijd het misschien onverdiend verwijt vermeden hebben van de Katholijken stelselmatig te hebben willen uitsluiten. Het kan zijn dat deze beschuldiging bloot het gevolg is van een toeval, maar het valt toch niet te ontkennen, dat de schijn in dit geval veel op wezenlijkheid gelijkt."

'sGRAVENHAGE, 5 Junij. Z. M. heeft de heeren E. graaf van Bylandt en C. G. Vinckhuijzen, medecinae doctoren, die den overleden Prins in zijne ziekte hebben bijgestaan, benoemd tot ridders der orde van de Eikenkroon.

— H. M. de koningin-weduwe en Z. K. H. prins Hendrik zijn heden middag met den spoortrein van 12½ uren van Soestdijk in deze residentie aangekomen en hebben onmiddellijk een bezoek bij HH. MM. den Koning en de Koningin afgelegd. H. M. de Koningin-weduwe zal, gedurende haar verblijf in deze residentie, het buitenverblijf Buitenrust, aan den Scheveningschen weg gelegen, betrekken.

— HH. KK. HH. prins en prinses Frederik en prinses Louisa hebben gedurende de ziekte van den nu overleden vorst, bij herhaling den lijder bezocht, en zijn bij het treurig afsterven tegenwoordig geweest.

— In de residentie is aangekomen, en aan het *Hotel de l'Europe* afgestapt, de graaf *Louis de Bereny*, kamerheer van Z. M. den keizer van Oostenrijk.

— De gewone audientie van den minister van Binnenlandsche Zaken zal op Zaturdag den 8 dezer geen plaats hebben.

— Blijkens het *Weekblad van het Regt*, heeft de Hooge Raad, Kamer van Strafzaken, bij arrest van 4 Junij ll. beslist, dat bij de keur van de stad Nijmegen van 21 November 1849, houdende verbod, om in gebouwen, erven of kelders, aan de rivier de Waal uitkomende, deuren of andere openingen, hetzij uit- of inwendig, daar te stellen als middel van gemeenschap met of toegang tot de stad, geen sprake is van eene ontzetting van eigendom, in strijd met art. 147 der Grondwet, maar alleen van eene beperking van het gebruik van den eigendom, in het plaatselijk huishoudelijk belang der gemeente.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag, 5 Junij.

(*Vervolg en Slot*)

Ten twee ure wordt de zitting hervat.

De commissie belast met het opstellen van een ontwerp van adres tot rouwbeklag aan den Koning, heeft een ontwerp ter tafel gebragt, dat onmiddellijk in de afdeelingen zal worden overwogen. Morgen ochtend zal de commissie haar verslag uitbrengen en de beraadslagingen zullen onmiddellijk worden gehouden.

Na afloop der beraadslagingen zullen de discussien over het ontwerp der kieswet worden voortgezet.

Zoodat de zitting tot morgen ochtend ten 10 ure wordt gescheiden.

Zitting van Donderdag, 6 Junij.

In deze zitting is door den voorzitter kennis gegeven van de vaststelling van het ontwerp-adres van rouwbeklag aan Z. M. den Koning. Dat ontwerp luidt aldus:

SIRE!

1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft met diepe smart van Uwe Majesteit mededeeling ontvangen van het overlijden van Uwen teederbeminden tweeden Zoon, Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel, *Prins der Nederlanden.*

2. Wij gevoelen het levendig, dat door het afsterven van dit geliefd en veel belovend kind aan het ouderhart eene wonde is toegebragt, die nimmer volkomen zal worden geheeld, en dat geheel Uw Koninklijk Huis door dit sterfgeval in rouw is gedompeld.

3. Sire, het lief en leed van het Koninklijk Geslacht is ook het onze, is dat van de Natie, die wij vertegenwoordigen. Ons hart dringt ons dan ook, bij zulk eene treffende ramp, innige deelneming uit te spreken in Uwe regtmatige droefenis en in die der zwaarbeproefde Moeder, onze geliefde Koningin.

4. Wij bidden God, dat Hij U, Sire, en Uwe geeerbiedigde Gemalin den eenigen troost schenke die bij groote huisselijke rampen balsem kan gieten in het bloedende hart. Tevens smeeken wij den Algoede, dat Hij U en Haar in het voorspoedig opwassen van Uwen eenig overgebleven Zoon en in de trouw en het welzijn eener Natie, sedert eeuwen zoo naauw aan Uw doorluchtig Stamhuis verknocht, eenige vergoeding moge geven voor het thans geleden, onherstelbaar verlies.

Aan de orde gesteld, wordt hetzelve zonder beraadslaging en met *algemeene* stemmen (61) *aangenomen*. Het zal aan Z. M. worden aangeboden door de commissie, belast geweest met de opstelling (zijnde de Heeren Verwey-Mejan, Engelen, van Dam van Isselt, van Heemstra en Boreel), waarbij nog gevoegd worden de heeren: van Nispen van Sevenaer, van Naamen en van Doorn, en zal de voorzitter zich aan het hoofd dier commissie stellen.

Daarna worden de discussien over *de Kieswet* voortgezet.

LANGSTRAAT, 3 Junij. Heden heeft zich eene commissie uit onderscheidene polderbesturen der kantons Waalwijk en Heusden, naar 's Hage begeven, om bij den minister van binnenl. zaken nader die bezwaren voor te houden, welke het ontwerp van uitwateringskanaal op de Oude Maas voor de vruchtbare landerijen, hooi- en weilanden dezer omstreken zou kunnen te weeg brengen en tevens ernstig aan te dringen, om, wanneer hetzelve tot stand mogt komen, daaraan eene andere rigting en wel over 's Gravemoer te geven, die ofschoon kostbaarder, echter den schroom voor groote nadeelen zou doen ophouden. (*Handelsblad.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Junij. Bij het begin der zitting van heden werd een buitengewoon crediet van 16,584 francs toegestaan op het budget van het legioen van eer. Daarop werd de discussie over het wets-ontwerp betreffende het zegel der handelspapieren hervat, en wel bij art. 12. Na korte discussien werden onderscheidene artikelen aangenomen. Vervolgens diende Fould, minister van finantien, een wets-ontwerp in, strekkende om het tractement van den president der republiek tot 3 millioen francs te verhoogen. Het werd ten onderzoek naar de bureaux verzonden.

Baze, de Pannat en gen. Le Flo zijn voor den tijd van een jaar verkozen tot quaestoren der Vergadering.

— Men verzekert dat de boodschap, die de President der Republiek, ingevolge art. 52 der constitutie aan de Vergadering moet inzenden, door hem in den loop dezer maand zal worden ingediend.

— Men wil thans bepaaldelijk weten, dat het diplomatiek geschil met Engeland geëindigd is. Het Engelsch kabinet zou ook afgezien hebben van zijne vordering tegen Napels (Daarentegen verneemt men, dat Lord Palmerston thans 12000 £ schadevergoeding voor Britsche onderdanen eischt van den Pausselijken Staat). De ligtingen van zeevolk, die op bevel des ministers van marine plaats hadden, zijn voorloopig gestaakt.

— Thans worden bij den Raad van State overwogen twee wets-ontwerpen, die als een vervolg op de kieswet zijn te beschouwen, t. w. betreffende de gemeentelijke en departementale besturen.

— Men kondigt de verschijning van een nieuw dagblad aan, getiteld Henri IV, de verzoening van de beide takken der Bourbons beoogende. Dit blad wordt door de voornaamste legitimisten opgerigt.

— Ter eere van Montalemberts redevoering den 19 October jl. gehouden, is eene medaille geslagen, vertoonende 's Gravens borstbeeld; op de keerzijde leest men deze woorden door hem gebezigd: De Kerk is meer dan eene vrouw; zij is eene moeder.

MADRID, 30 Mei. De *Gazeta* bevat het volgend koninklijk besluit: »Eenig art. De onmiddelijke erfgenamen der kroon zullen, overeenkomstig de rijksconstitutie, zonder onderscheid van sekse den titel blijven voeren van Prinsen van Asturie, met de eerbewijzen en voorregten aan dien rang verbonden."

— De ontvangsten der schatkist in de maand April, hebben 77,353,852 realen bedragen.

— De *Patria* is wegens een oproerig artikel veroordeeld tot eene boete van 20,000 realen.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Junij. In het Huis der Lords werd heden door den bisschop van Londen de tweede lezing voorgesteld van de bill, tot ontneming aan den geheimen raad van het regt tot behandeling van het appèl van de vonnissen der geestelijke geregtshoven in zaken van dogmatiek, en tot uitsluitende toekenning van dat regt aan eene synode. De markies van Lansdowne beschouwde de bill als zeer gevaarlijk en achtte de voorgestelde wetsbepaling ook onnoodig. Ook de bisschop van St. Davids verklaarde de bill in haren tegenwoordigen vorm niet te kunnen ondersteunen. Zij werd dan ook met 84 tegen 51 stemmen verworpen.

Het Gemeentehuis beraadslaagde heden over de bill op het begraven. Een voorstel van Lacy om haar naar een speciaal committé te verzenden tot nader onderzoek werd door Lord Dudley Stuart ondersteund, doch door Sir G. Grey, secretaris van Staat voor binnenl. zaken, bestreden. Het Huis verwierp het voorstel van Lacy met 159 tegen 57 stemmen en ging toen in committé ter behandeling van de bill over. De 18 eerste artikelen werden aangenomen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Junij. Frankfort was eergisteren avond weder het tooneel van bloedige onlusten. Reeds Zondag was het te Bornheim tusschen Frankforter en Oostenrijksche troepen aan de eene en Pruissen aan de andere zijde tot hevige vechtpartijen gekomen, welke niet dan met moeite bedwongen konden worden. Maandag avond werden deze twisten in het oostelijk gedeelte onzer stad op bloedige wijze voortgezet. Om 7 ure namelijk en dus nog op klaar ligten dag, begon in de Allerheiligensteeg tusschen Pruissische en Frankforter soldaten een straatgevecht met blanken sabel, waarin, uithoofde der nabijheid der beide kazernen, al spoedig een groot aantal strijders betrokken werd. Eerst na verloop van een uur eindigde de strijd, daar men van beide kanten, uithoofde van vermoeidheid, naar de kazernen moest teragtrekken. Vele militairen en ook eenige burgers zijn gevaarlijk gekwetst. Volgens de *Deutsche Zeitung* bedraagt hun getal 11 of 12, meest Pruissische militairen.

— Men verneemt dat de Keizer van Rusland heeft te kennen gegeven dat zijn wensch is, dat in Duitschland de vrede worde bewaard en dat hij een vijandelijken aanval op Pruissen geenszins goedkeuren zou. Ook moet de prins v. Schwarzenberg verklaard hebben dat een zoodanige aanval geenszins in de bedoeling lag der Oostenrijksche regering.

BERLIJN, 4 Junij. De Pruissische gevolmagtigde te Frankfort, Mathis, is, eergisteren derwaarts vertrokken, met die van Hamburg, Oldenburg, Brunswijk en de Thuringsche staten. Die van Nassau, Baden, Hessen-Darmstadt, en de beide Reuss, moeten reeds aldaar zijn aangekomen; het eerste werk der Unie-gevolmagtigden, die zich al dadelijk tot het houden van afzonderlijke beraadslagingen zullen vereenigen, zal bestaan in het openen van onderhandelingen, tot het uit den weg ruimen der bestaande hindernissen. Omtrent het voorzitterschap, zal Pruissen voorstellen dat deze waardigheid bij afwisseling worde vervuld.

— De Koning heeft eenen goeden nacht gehad. De jicht ontsteking aan den voet is opgeheven. De zuivering der wonde is afgeloopen en de genezing heeft eenen aanvang genomen.

WEENEN, 3 Junij. Heden is de Keizer naar Warschau vertrokken.

STADSNIEUWS.

In de 211de Staats-Loterij, zijn in de 2e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 17409 en 2216 ieder *f* 1250, N°. 10140 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 Junij.

GETROUWD (6 Junij): H. Bakels, wed. met M. Gubbels, wed.

BEVALLEN (4 Junij): A Lioni, geb. Daniels, D. — (5 Junij): M. G. Reyffert, geb. Hendriks, D.

OVERLEDEN (2 Junij): J. G. Hol, 69 j. — (3 Junij): Bloeme Joseph, wed. S. M. de Boer, 79 j. - Joh. Jos. Karel Kreglinger. — (4 Junij): Dorothea Maria Herckenrath, 17 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 6 Junij.

In de heden te Rotterdam gehoudene Thee-veiling zijn 277 koopen verkocht en 407 koopen opgehouden, de besteedde prijzen zijn als volgt: Congo 65 a 77 c.; Souchon 71 a 73 c.; Fine Souchon 90 a 95 c.; Souchon Pecco 75 c. (opgeh.); Superior Hysan 216 a 221 c.; Fine Uxim 135 a 140 c.; Superior Uxim 170 a 181 c., Fine Imperial 185 a 210 c.; Finest Pecco 444 a 452 c.; Hysant 200 a 220 c.; Joosjes 100 a 114 c.

GRAANMARKT.

GRONINGEN, 4 Junij. Tarwe tot vorige prijsen traag afgaande. — Rogge ook zeer weinig begeerd en werd 5 a 10 c. verlaagd; 120 a 123 ℔ Inl. en Munst. *f* 3.70 a 4.5. — Boekweit bij meerder aanvoer van Oostv. Veen, 10 a 15 c. lager afgegeven, 113 a 116 ℔ grijze Zand *f* 4.15 a 4.45; 113 a 116 ℔ zwarte id. *f* 4.05 a 4.35; 110 a 113 ℔ Veen *f* 3.50 a 3.85. — Garst met geringen omzet meest in een doen. — Haver in de beste blanke soorten wel zoo aangenaam, de zwarte in een doen; 82 a 92 ℔ dikke Brouw *f* 2.50 à 2.85; 82 a 85 ℔ fijne Viiesche *f* 2.50 a 2.60. — 68 a 75 ℔ witte voer *f* 1.80 a 2.10; 72 a 78 ℔ zwarte voer *f* 2 a 2.20. — Boonen minder aan en ruim prijshoudend; Paarden *f* 3.25 a 4; Duiven *f* 3.75 a 4.25. Overige artikelen tot vorige koersen met geringen omzet.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

5 JUNIJ $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.	6 JUNIJ $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à $2\frac{1}{2}$ pCt.			$56\frac{9}{16}$	$56\frac{1}{4}$	à	$56\frac{1}{2}$	$56\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	»	$66\frac{1}{4}$	66	»	$66\frac{3}{16}$	
Dito Dito	4	»	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{5}{8}$	»	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{5}{8}$
Dito Obligatien O. I.	4	»	$85\frac{3}{8}$	$85\frac{1}{2}$	»	$85\frac{5}{8}$	
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	»	$87\frac{3}{4}$		»		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»	90		»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
Obligatien	»	»			»		
Belgie, Obligatiën 1844	»	»			»		
Cert bij de Belg. Bank	$2\frac{1}{2}$	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	$47\frac{13}{16}$	$47\frac{9}{16}$	»	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{9}{16}$
Frankrijk, Obligatien	3	»	$53\frac{13}{16}$	$53\frac{1}{8}$	»	$53\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{4}$
Spanje bij *Ardoin* £ 85	5	»	$12\frac{13}{16}$	$12\frac{9}{16}$	»	$12\frac{11}{16}$	$12\frac{5}{8}$
Dito Dito » 510	»	»	$13\frac{1}{4}$	$12\frac{7}{8}$	»	$13\frac{1}{8}$	$12\frac{13}{16}$
Dito Onbep. Stukken	»	»	$12\frac{5}{8}$	$12\frac{9}{16}$	»		
Dito	3	»	$37\frac{3}{4}$	$37\frac{1}{2}$	»		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	$33\frac{1}{16}$	$32\frac{3}{4}$	»	$32\frac{5}{8}$	$32\frac{3}{8}$
Coup. *Ardoins*		»	$7\frac{15}{16}$	$7\frac{3}{4}$	»		
Passive		»	4		»		
Fransche Uitgest.		»	$4\frac{1}{16}$		»		
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		»	$35\frac{3}{4}$	$35\frac{7}{16}$	»	$35\frac{7}{8}$	$35\frac{13}{16}$
Dito Dito	»	»	$36\frac{1}{4}$	$35\frac{7}{8}$	»	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{5}{16}$
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	105	$104\frac{3}{4}$	»	$104\frac{7}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$	»	$104\frac{5}{8}$	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	$95\frac{5}{8}$		»		
Dito bij *Hope*	4	»	$86\frac{7}{8}$	$86\frac{3}{4}$	»	$86\frac{7}{8}$	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	86	$85\frac{7}{8}$	»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»	$85\frac{3}{4}$		»		
Cert. te Hamburg	5	»	$98\frac{1}{2}$		»		
Inschrijving in Assignat.	6	»	$64\frac{3}{8}$	$64\frac{1}{4}$	»		
Cert. van dito	»	»	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{4}$	»		
Polen, Aand. à fl. 500	4	»		$143\frac{1}{2}$	»	144	
Dito met Lot » 300		»			»		
Amerika, Bank-Actiën		»		$3\frac{1}{16}$	»		
Pruissen, Aand met Lot. R	50	*f*			»		
Oostenrijk, Metalliek	5	pCt	$78\frac{1}{2}$	77	»	78	
Dito Nieuwe	$2\frac{1}{2}$	»	$42\frac{3}{8}$	$41\frac{1}{4}$	»	42	
Dito Nieuwe	5	»	83	82	»	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{4}$
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»	»	$83\frac{1}{4}$		»		
Dito	4	»			»		
Aand. met Loting fl. 500		*f*			»		
Nieuwe dito » 250		»	287	293	»		
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	3	pCt.			»		
Brazilie te Londen 1824	5	»	$90\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{2}$	»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Dito £ 100		»			»		
Peru	4	»			»		
Mexico	5	»	$29\frac{5}{8}$	$29\frac{3}{8}$	»	$30\frac{1}{8}$	$29\frac{5}{8}$
Venezuela 6 pCt. nu	$2\frac{3}{4}$	»	$33\frac{5}{8}$	34	»		
New Grenada 6 pCt nu	$1\frac{1}{2}$	»	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{1}{2}$	»	$18\frac{7}{8}$	$18\frac{3}{4}$
Ecuador		»	$2\frac{3}{4}$	$3\frac{1}{4}$	»		
Coup. Ecuador		*f*			»		
Grieken		»	$4\frac{1}{4}$	$4\frac{1}{4}$	»		[illegible]

$4\frac{1}{2}$ pCt Eng. Russen $94\frac{1}{8}$.

Binnenl. fondsen waren over het geheel aangeboden en lager. 3 pCt. Fransche insgelijks ruim ⅛ minder, de overige vreemde fondsen meest alle tot verlaagde koersen verkrijgbaar en voornamelijk Metallieken en 3 pCt. Binnenl. Spanje, welke aanmerkelijk lager dan gisteren waren. Naar Portug. was laat beurs eenig vraag en bleven een weinig lager als de slotkoers van gisteren. Zuid-Amerikaansche fondsen bleven na eene rijzing in Mexic. weder geheel op hunne vorige koersen.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pc., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs $56\frac{3}{8}$; Zigt Parijs $56\frac{3}{4}$; 2/m. Londen $12,02\frac{1}{2}$. Zigt Londen $12,07\frac{1}{2}$; 2/m. Hamburg $35\frac{1}{8}$; Zigt Hamburg $35\frac{1}{4}$; 3/m. Lissabon $42\frac{7}{8}$; 3/m. Porto $42\frac{7}{8}$; 2/m. Petersburg 1,88.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 5 Junij. Belg. leen. 2½ pc. 50½; 5 pc. 98¾; 4½ pc. —; Spanje Ard. 5 pc. 12½; Binnenl. 3 pc. 33; Coupons —; Rom. Leening 78⅝.

PARIJS, 4 Junij. Fr 3 pc. 58,70; 4½ pc. 71,—; 5 pc. 94,57; Schatkistb.5,—; Bank-Actien 2265; Belg. 1840, 5 pc. 99¾; 1842, 5 pc. 99¾; 4½ pc. —; Spanje, Buitenl. 3 pc. 38¾; Binnenl 3 pc. 33¾; Piemont Leen. 1834, 950; 1849, 940,—; Rom. Leen. 78.

LONDEN, 4 Junij. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a 96⅞, Braz. 87 a 88; 1829/39 86 a 87, 1843 85 a 86; Buenos-Ayros 52 a 54; Den. 3 pc. 72 a 74; N. L. 5 pc. 98 a 99; Nieuwe scrip 8 a 9; Ecuad. 3¾ a 4; Gren. 18 a 18½; Uitgest 4⅛ a 4⅜; Mexico 31⅞ a 32, Peru 4 pc. 76¼ a 76¾; Uitg. 33¼ a 33¾; Grieken — a —; Port. 5 pc. 83 a 85; 4 pc. 33 a 34; 3 pc. 32 a 33; Rusl. 1822, 5 pc. 107½ a 108½; (N.) 4½ pc. 95⅞ a 96⅛; Spanje 5 pc. 17 a 17¼; id. 3 pc. 37½ a 38, id. Passive 3¾ a 3⅞; Holl. 2½ pc. 56⅞ a 57⅛; id. 4 pc. 85½ a 86; Ven. 33 a 33½; Uitg. 12 a 12½; Belgie 4½ pc. — a —.

WEENEN, 3 Junij. Met. 5 pc. 93½; 4½ pc. 82; Bank-Actiën 1074, goud 155⅜; zilver 117.

BERLIJN, 4 Junij. Schuldbr. 3½ pc. 85½; Loten 103½; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 90⅝; Pools. 4 pc. 78¼; Loten fl. 200, 95¾; id. fl. 300, 127; id. fl. 500, 79¾.

HAMBURG, 3 Junij. Rusl. Engels. leening 104½. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85½; Spanje, Ard. 5 pc. 11½; id. Binnenl. 3 pc 30⅜.

FRANKFORT, 4 Junij. Met. 5 pc. 79⅜; 4 pc. 6 ½; 2½ pc. 42; Bank-Actiën 1080, Darmst. Lot. fl. 50, 74⅜; id. fl. 25; 26⅝; Badensche Lot. fl. 50, 52⅝; id. fl. 35, 32; Nassaus. 24⅜; Holl. 2½ pc. 56; W. S. 4 pc. 86¾; Sijndic. 3½ pc. —.

PER DUIF. van de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

BEURS VAN PARIJS, 5 Junij.

Fransche 5 pCt. 93,90; id. 3 pCt. 58,30; Spaansche Binnenl. 33¾.

MADRID, 1 Junij.

Spanje 5 pCt. 12⅝; id. 3 pCt. 32 7/16.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 5 Junij. K. C. Knudsen, Fem Söstre, Drammen. - J. S. Lörensen, Jennij, Neeva.

HELVOET, 4 Junij R. Robinson, Peruvien, New Orleans.

UITGEZEILD:

HELVOET, 5 Junij. W. Wintle, Earl of Auckland, (s.) Londen. - G. Nichols, Sea Gull, (s.) Hull. — Gisteren nog: G. G. Geerling, Admiraal Ver-Huell, (s.) Havre. - S. Wood, Elisabeth, Fowey.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. van Velthoven, van Banjoewangie naar Rotterdam, in Brouwershaven binnen, rapporteert den 28 Mei op 49°. 29′ N. Breedte, 5°. 2′ W. Lengte gepraaid te hebben, Cornelia, Kapt. Jonker, van Amsterdam naar Batavia, Bordeaux, Kapt. Wortelboer, van id. naar Bordeaux en Sara Lijdia, Kapt. van der Tak, van Rotterdam naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

KONINGSBERGEN, Puister, Rika: 68 last; 47 sch. Rogge, L. Hoyack en Comp.

KONINGSBERGEN, de Jonge, Ettina: 5,000 sch. Rogge, Order.

KONINGSBERGEN, Siccama, Eeltje: 1 lading Rogge, Order.

ROTTERDAM.

BANJOEWANGIE, van Velthoven, Eendragt: 1,888 b. Koffij, 3,702 kann. Suiker, 882 sch. Tin, 3,037 boss. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 Junij, in lading naar

Keulen H. Visser, Morgenrood.
„ Jh. Singendong, Colln. N°. 32.
Mainz W. Keller. Maintz N°. 1.
Manheim J. Dorsenbach, Jacob.
Weesel B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg J. L. Arera, Friedrich Wilhelm.
Straatsburg J. D. Heiderich, Amsterdam en Weenen.
Dusseld. Neus en *Urdingen*. L. Hartman, Niederrein N°. 11.
Ludwighaven en *Heilbron* J. Hell, Johanna.
Frankfort en *Coblentz*. N. Urmetser, Frankfort N°. 7.
's Hertogenbosch en *Masstricht*. H. v. Eyken Lz de vier Geroeders. Sluit 8 Junij.
Maastricht P. Wecks, de Stad Amsterdam.
Venlo en *Roermond*. H. Vos (Beurt L. de Rijk en C°.), de Vrouw Antonia.
Tiel C. v. Uden, de Vrouw Magdalena.

KEULEN, 5 Junij in lading naar:

Amsterdam Kapt. Jurrius Köln N°. 18.
Rotterdam „ v. Alen „ „ 5.

AMSTERDAM 5 Junij vertrokken naar:

Keulen E. Haasters, Cölnn N°. 16.
Dusseldorp, *Neus* en *Urdingen*. C. W. Leukering, Niederrein N°. 12.
Tiel F. den Hartog, de Vrouw Geertruida
Venlo en *Roermond*. E. Koppelaars (Beurt L. de Rijk en C°.) l'Hirondelle.

Rijnhoogte ARNHEM 5 Junij 1 el 90 duim
KEULEN 5 „ 8 voet. 8½ „

BOEKAANKONDIGING.

(Maandelijksch overzigt).

Mr. S. Vissering, Hoogleeraar te Leijden, Het Wisselregt der 19de Eeuw. Naar aanleiding van de Allgemeine Deutsche Wechsel-ordnung onderzocht en vergeleken.

Mr. A. J. Zubli, Advocaat te Amsterdam, Het Nederlandsche Wisselregt. Handboek voor Regtsgeleerden en Kooplieden, 1e stuk. (De Wissel en de Wisselbrief)

Prof. Julius Budge's kort begrip der bijzondere Natuurkunde van den Mensch; eene leiddraad voor Voorlezingen en eigen onderregt. Naar den 2den druk in het Nederduitsch bewerkt en uitgegeven onder toezigt van Dr. L. Ali Cohen, met 9 pl.

Thomas Babington Macaulay, Geschiedenis van Engeland, sedert de troonsbestijging van Jakobus II. Uit het Engelsch, 1e deel, 1e gedeelte.

P. Scheltema, het Archief der ijzeren Kapel in de Oude of St. Nikolaaskerk te Amsterdam.

Algemeene Geschiedenis des Vaderlands, van de vroegste tijden tot op heden, door J. P. Arend; 2e deel, 4e stuk, 4e aflev. met platen, kaarten en portretten.

J. Vriend, Italiaansche Spraakkunst, bijzonder ingerigt ten dienste dergenen, welke zich deze taal door zelfoefening willen eigen maken; waarachter eene verzameling van de meest gebruikelijke woorden en spreekwijzen. Uit de beste bronnen bijeenverzameld.

H. M. Melford, Engelsch leesboek. Naar den 3en druk bewerkt door D. Bomhoff, Hz 1e stukje, 2e druk.

Mr. J. van Lennep en A. J. de Bull, de Val van Jeruzalem, Treurspel. Vervaardigd voor en opgedragen aan de Amsterdamsche Rederijkerskamer Achilles

C. Bergman, Herinneringen uit zijne Genees- en Heelkundige Praktijk in de kolonie Suriname, benevens een juist verslag der Procedure contra C. J. van West.

R. L. van Andringa de Kempenaer, Een voorloopig woord aan de Erfgenamen van wijlen Koning Willem II, en aan de Commissie tot vereffening der Nalatenschap.

Dr. D. Burger, Jr., Zedekundig Handboekje van Epictetus vertaald en opgehelderd.

Nieuwe Reeks van Verhandelingen der Tweede Klasse van het Koninklijk-Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, 1e deel.

Verhandelingen der Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten; 3e Reeks, 3e deel, 1e stuk, met platen.

Mr. G. Groen van Prinsterer, Verscheidenheden over Staatsregt en Politiek, VI. In hoe ver ik voor een Ministerie Thorbecke beducht ben?

Mr. G. Groen van Prinsterer, Welke is voor Nederland de hoop van een Christen? Overgedrukt uit de Verscheidenheden over Staatsregt en Politiek.

Het Vijftigjarig Hoogleeraarsambt van Prof. D. J. van Lennep, gevierd te Amsterdam, den 19 November 1849.

J. P. Heije, De grondslag van de maatschappij der toekomst. Eene voorlezing, uitgegeven ten voordeele van het Volks-Zangonderwijs te Amsterdam.

Aanteekeningen van een Staatsman, betrekkelijk de Opdragt der Souvereiniteit in 1813. Medegedeeld in een schrijven aan Mr. G. Groen van Prinsterer.

Dr. G. D. J. Schotel, Tilburgsche Avondstonden.

Dr. W. E. Channing, Zede- en Staatkundige Toespraken. Uit het Engelsch. Met eene voorrede van Prof. Mr. C. Star Numan.

G. J. Mulder, Hoogleeraar te Utrecht, De Suikerwet aan de Scheikunde getoetst.

Iets over de opvoeding der Zee-Officieren.

Een woord ter wederlegging der bedenkingen des Heeren J. van Lennep, (voorkomende in de Amst. Courant van 23 April ll.), mitsgaders eene korte uiteenzetting van de strekking, het nuttige en wenschelijke van het in druk uitgeven der Leerreden van den dag, ter verspreiding van Christenzin en Kanselwelsprekendheid, door de Vereeniging *Unitate ac Perseverantia.*

F. L. W. Baron van Brakell van den Eng, Losse gedachte over den Gelderschen Landbouw op de klei.

J. Zeehuisen, Lid der Staten van Overijssel, Bronnen van Volkswelvaart. Met het portret van Mr. Willem Jan Baron van Dedem.

J. Verduchène, Avocat à Maestricht, Observations sur la reforme Judiciaire.

ADVERTENTIËN.

Vrijwillige Verkooping

door verandering van woonplaats.

N°. 1. Een Kapitaal **HUIS** en **ERF**, van onderscheidene Vertrekken en gewulfden Kelder voorzien, waarin de WIJNKOOPERIJ en SLIJTERIJ van Sterke Dranken sedert 30 jaren met succes wordt uitgeoefend, staande op het aangenaamste gedeelte van het dorp *Bodegraven*, zeer geschikt voor eene fatsoenlijke BURGERWONING; en

N°. 2. Eene daarachter gelegen en sinds weinige jaren nieuw gebouwde **LIKEURSTOKERIJ,** met belendend PAKHUIS en STALLING, welke ook tot andere Affaires kan worden ingerigt.

Te aanvaarden op 1 Augustus 1850, of zoo veel vroeger als men onderling zal overeenkomen. De perceelen zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden geveild en afgeslagen.

De veiling zal plaats hebben den 12den en de toewijzing den 19den Junij 1850, beide des voormiddags ten elf ure, in het Regthuis te *Bodegraven*, ten overstaan van den aldaar gevestigden Notaris W. Zaan, bij wien nadere informatiën te bekomen zijn, en alwaar na de veiling verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van 20 pCt. (315)

(316) Ik ben Courantenombrengster in Amsterdam en in de Stad wel bekend. Ik ben nu zestig jaar en heb *acht en vijtig* daarvan aan Hoofdpijn gesukkeld, want reeds als Kind leed ik zoo zeer daaraan, dat ik er Toevallen van kreeg. — Dat ik niets onbeproefd gelaten heb, om er van genezen te worden, kan men ligt begrijpen, doch niets wilde mij helpen; slechts nu en dan kon de een of ander Medecijn mij een kortstondige verzachting bezorgen, die ik meestal later met zwaardere pijnen moest boeten en die soms zoo hevig wierden, dat zij mij en bevatting en denkvermogen roofden en ik niet wist wat er van den eenen dag op den anderen met mij gebeurde.

Met Nieuwe jaar 1850 kocht ik, uit het geld van mijne Nieuwjaarsgiften een GOLDBERGSCHEN KETTING in het VERKOOPHUIS, en met de hulp der Goddelijke Voorzienigheid heeft die Ketting mij in acht dagen tijds geheel genezen. — Ik kan niet zeggen hoe gelukkig ik mij gevoelde; — ik durfde bijna aan mijne genezing niet te gelooven en duchtte altijd eene terugkeer der eeuwige kwellingen, die met mij opgegroeid en oud geworden waren, maar, er zijn nu zooveel maanden verloopen zonder dat ik Hoofdpijn gehad heb, dat ik vol vertrouwen geloof voor goed daarvan bevrijd te zijn.

Hoe gelukkig voor mij zoude het niet geweest zijn, als dit nieuwe Geneesmiddel voor vijftig jaren bekend geweest ware! — Maar ik neem ook nu mijne gezondheid met blijdschap en met een dankbaar hart, als eene zegening des Hemels aan, en hoop, dat deze mijne verklaring menigen Lijder den weg ter genezing wijzen moge.

AMSTERDAM, 29 Mei 1850. *Get.* Vrouw C. J. J. ESSENBERG.

De echte GOLDBERGER'S KETTINGEN zijn met een rooskleurig strookje papier omplakt, waarop eene Waarschuwing gedrukt is. Ze kosten *f* 1.80 en *f* 2.70 in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, Verkoophuis.	Harlingen, P. L. Mirande, Pz.
Amersfoort, H. A. van Ruyven.	Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Almelo, C. Rossmark.	Helmond, H. Martin.
Apeldoorn, B. Tideman.	Helvoetsluis, H. G. v. Steeden.
Arnhem, G. W. Tikkel.	Kampen, Jufvr. M. Vooght.
„ G. Holland.	Kleef, Gebr. de Bruin Onboter.
Assen, H. P. A. v. Gorcum.	Leijden, A. Dirks.
Alkmaar, J. Brongers, Gz.	Leeuwarden, S. P. Postma.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Maastricht, Primavesi aîné.
„ C. H. Veraart.	Middelburg, J. C. Kries.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.	Monnikendam, P. de Boer Pz.
's Bosch, F. L. Welsch.	Nijmegen, Gebrs. Swemmelaar.
Boxmeer, F. Leblanc.	Nieuwe Diep, T. Groen.
Breda, Wed. J. Julianus.	Pekel-A, Gebr. Polak.
Dokkum, A. Schaafsma.	Rotterdam, J. A Klinger en C°.
Doetichem, W. J. Raadgeep.	Roermond, P. Hanrath.
Delft, J. T. Wagner.	„ J. J. Romen.
Dordrecht, J. Veth Jr.	Schiedam, Mej. A. B. Roepius.
Deventer, B. H. Tikkel.	Sneek, P. T. Potma.
Enkhuizen, G. Rienderhoff.	Thiel, L. Ulfelder.
Eindhoven, A. Gruythuyzen.	Utrecht, Ferd. Meijer.
Gouda, A. Goedraad	Venlo, C. J. v. Boom (Vader).
Gorcum, H. Bodery.	„ E. J. Muller.
Groningen, R. Hartman.	Veendam, S. Savenye.
„ J. L. Lagro Jr.	Vlissingen, A. M. Kalbfleisch.
„ C. Rikkers.	Winschoten, G. Wasman.
Goes, J. Bouwens.	Wijk bij Duurstede, Wed. C. Zorn
's Hage, Sack en C°.	Zaandijk, P. de Boer
Haarlem, J. Larsen.	Zierikzee, C. [illegible]
„ Wed. de Lange en van Ek.	Zutphen, J. H. A. Wansleven.
	Zwolle, W. Ulderink, Jr.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.	„ A. A. v. d. Kolk

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

AFVAART van **ROTTERDAM** naar **LONDEN.**

Zaturdag	8	Junij	's morgens	9 „
Woensdag	12	„	's middags	12 „
Zaturdag	15	„	's namiddags	2 „
Woensdag	19	„	's morgens	7 „
Zaturdag	22	„	„	9 „
Woensdag	26	„	's middags	12 „
Zaturdag	29	„	's namiddags	2 „

Afvaart van Londen elken Woensdag en Zaturdag 's morgens ten 10 ure van St. Katharine's Steam-Wharf.

Vracht: Groote Kajuit £ 2. Voor Kajuit £ 1. 10 Sh. Kinderen onder 10 jaar den halven prijs; wagens met 4 wielen £ 4. 4 Sh. idem met 2 wielen £ 3; Paarden £ 3. 10 Sh. Honden 7 Sh. 6 pen. ieder.

W. SMITH & P. A. VAN ES.
(311) Agenten.

Bij den Uitgever dezes zijn de volgende nieuwe Werken te bekomen:

LES PAYSANS CATHOLIQUES par le Vicomte Walsh, 2 vol. in 8°. . . . . *f* 5.50

HISTOIRE DE FÉNELON, par le Cardinal DE BAUSSET, 4 beau vol. in 8°. avec portrait et fac-simile. *f* 11.00

TRAITÉ DE LA PREDICATION à l'usage des Seminaires par un Supérieur de Seminaire, 1 vol. in 8°. *f* 2.75

DE LA CHARITÉ envers le prochain, ses motifs, ses devoirs et les défauts contraire par le référend Père Pallu, de la Société de Jésus . . . . . *f* 0.65

DE RELIGIEUSE in de eenzaamheid onderwezen; een werk geschikt voor alle geestelijke personen van beider geslachten, door J. P. PIAMONTI, Priester der Societeit Jesus . . . . *f* 1.40

DEMONSTRATIO CHRISTIANA et Catholica, auctore Fr. Leopold Br. Liebermann, 1 vol. gr. in 8°. en 2 colonnes . . . . *f* 2.00

Praelectionum Theologicorum COMPENDIUM ad usum Theologiae alumnorum. — De CONTRACTIBUS opera et Studio. Jos. CARRIÈRE . . . . *f* 1.50

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.